

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Studijní obor: **Anglický jazyk a literatura (dvouoborové studium)**

Název práce: **Střídání samohlásek při odvozování slov**

Autorka práce: **Sandra Svobodová**

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Vladislav Smolka, Ph.D.

Oponent bakalářské práce: Mgr. Petr Kos, Ph.D.

Stručná charakteristika práce

Práce se zabývá jevem, kdy se při odvozování slov derivačním sufixem mění kvalita samohlásky v přízvuchné slabice z dlouhé na krátkou, aniž by ve slově došlo k posunu přízvuku a aniž by tato změna byla patrná z grafické podoby slova. Problémem je, že tato změna není plně předvídatelná (někdy ke změně kvality samohlásky nedochází). Cílem práce je tak prozkoumat, zda je tato změna v kvalitě samohlásky předvídatelná a nakolik je systematická. Práce si rovněž klade za cíl nabídnout čtenáři přehled pravidelných korespondencí samohlásek a abecedně uspořádaný slovníček výrazů, v nichž tyto změny nastávají.

Práce je rozdělena na dvě základní části, teoretickou a praktickou. V teoretické části autorka především popisuje různé přístupy ke slabice a slovnímu přízvuku a v praktické části se zabývá jevy, které mohou způsobovat či mít vliv na změnu kvality samohlásky, jako jsou trojslabičné zkracování, změna hranice slabiky a jednotlivé sufixy použité při derivaci slov.

Celkové zhodnocení

Autorka si vybrala téma, které je velmi zajímavé a náročné zároveň. Zdá se, že podobné téma nebylo v literatuře dosud zpracováno (alespoň autorka žádnou takovou práci neuvádí).

Cíl, který si autorka určila v úvodu práce, se podle mého názoru podařilo naplnit jen částečně. Rozhodně je třeba vyzdvihnout slovníček na konci práce, který může být užitečnou pomůckou pro studenty angličtiny.

K práci mám dvě obecné připomínky. První se týká struktury práce samotné. V první části autorka popisuje jevy, které zřejmě s tématem nějak souvisejí, avšak nikde není popsáno jak. Jedná se spíše o volné ložení témat bez zřejmé (či vysvětlené) návaznosti. Z praktické části později spíše vytušíme, že např. téma hranice slabiky je jednou z možností, jak vysvětlit studovanou změnu kvality samohlásky (tato hypotéza není v práci nijak zvlášť rozvedená, pouze na str. 26 se uvádí „*detailněji bude na slova pohlíženo z hlediska umístění slabičné hranice (zda-li je možné, že ke krácení samohlásky dochází z důvodu jejího posunu) podle obecného slovníku Collins Cobuild Advanced Learner's English Dictionary*“, ale smysl jiných témat není jasný ani po dočtení celé práce (nejmarkantnější je to zřejmě u dělení slov (str. 13)). Nejasné dělení a struktura práce je zřejmá i v praktické části – výběr zkoumaného vzorku je popsán velice zběžně, nejsou nijak jednoznačně popsány východiska pro zkoumání jevu (z jakých hypotéz se vychází ve

snaze jeho vysvětlení). U popisu jednotlivých sufixů tak není zcela jasné, proč je zmiňována pozice grafické hranice slabiky a k jakým závěrům se dochází, či jestli trojslabičné krácení je považováno za jedno z možných vysvětlení apod.

Druhá obecná připomínka se týká metodologie. Jak autorka uvádí, ze slovníku vybrala páry slov (výchozí a derivát), u kterých ke změně kvality samohlásky dochází. Avšak, podle mého názoru, pokud chceme zkoumat předvídatelnost a systematickosti těchto změn, je třeba je porovnat s případy, kdy při splnění ostatních podmínek (jako jsou neměnnost pozice přízvuku a neměnnost grafické podoby slabiky) ke změně kvality samohlásky nedochází. Teprve tehdy bychom měli příležitost vysledovat nějaké tendence. Nedošlo by tak k, z mého pohledu ukvapenému, závěru, že z faktu, že existují deriváty, u kterých ke změnám nedochází, vyplývá důkaz nesystematičnosti zkoumaného jevu (str. 27).

Z jediného poskytnutého vzorku derivátů (str. 27), u kterých ke změnám nedochází, je např. patrné, že se v přízvukné slabice nacházejí jiné samohlásky (/u:/, /ɜ:/, /ʊə/) než u derivátů se stejným sufixem (-ity), u kterých ke změně dochází (/i:/, /əʊ/, /eɪ/, /ɪə/, /aɪ/). Možnost, že by kvalita výchozí samohlásky měla vliv na to, jestli dojde k její změně, však nelze potvrdit či vyvrátit právě pro nemožnost porovnat tyto dvě skupiny vzorků.

Už spíše jen na okraj, jak sama autorka uvádí, různé slovníky uvádějí různé hranice slabičného řezu, např. zmiňovaný příklad *nation x national* na str. 28, u kterého údajně k posunu hranice nedochází, se v on-lineové verzi Cambridge Dictionary <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/national> popisuje opačně – je to spíš důkazem, že na tyto informace se nedá příliš spolehnout.

Přes všechny tyto připomínky se domnívám, že v základě práce splnila svůj prvotní cíl a to vypracovat soubor dvojic, u kterých k danému posunu dochází a prodiskutovat možné vlivy na jeho předvídatelnost.

Práce je psána čtivým jazykem s minimem chyb.

Práci **doporučuji** k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: **dobře**

30.5.2019
Datum

Podpis